

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Факультет педагогічної освіти
кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

освітній рівень третій (освітньо-науковий)

галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»

спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

освітній ступінь доктор філософії

освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

факультет педагогічної освіти

Робоча програма «Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти» для аспірантів

Спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

Розробники: д. пед. н., доц., професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, П'ятакова Г. П.

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

проф. Квас О.В.

Робочу програму погоджено Навчально-методичною комісією факультету педагогічної освіти

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Голова НМК

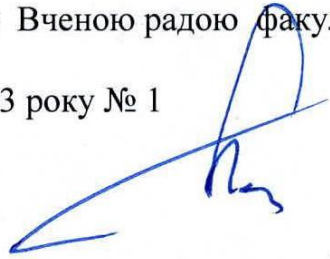

доц. Нос Л.С.

Робочу програму затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Декан факультету

доц. Герцюк Д.Д.

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Освітній рівень: <u>третій (освітньо-науковий)</u> <u>рівень вищої освіти</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr/> (назва)		Семестр	
		5-й	5-й
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: <u>011 “Освітні, педагогічні науки”</u> (шифр і назва)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – <u>32</u> самостійної роботи студента – <u>58</u>		32 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		- год.	- год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
	Вид контролю: (екзамен/залік)		
іспит	іспит		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 32/58

для заочної форми здобуття освіти – 12/78

1. Мета та завдання освітньої компоненти

Мета: формування в аспірантів професійних компетентностей для розуміння теоретико-методологічних засад педагогічної освіти та реалізації отриманих знань у науковому дослідженні й подальшій педагогічній діяльності.

Завдання:

1. Засвоєння базових понять, структури, принципів, сучасних методологічних підходів, методів, закономірностей розвитку педагогічної освіти.
2. Ознайомлення аспірантів з особливостями системи педагогічної освіти України та провідних країн світу.
3. Підготувати аспірантів до впровадження у процес професійної діяльності сучасних методологічних та технологічних підходів.

Освітня компонента передбачає формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти наступних **загальних та спеціальних (фахових) компетентностей**, визначених освітньо-науковою програмою:

ЗК2. Здатність оволодіти загальнонауковою компетентністю, спрямованою на формування системного наукового світогляду.

ЗК4. Здатність використовувати в дослідницькій/професійній діяльності провідні засади професійної етики та академічної доброчесності, прийняті світовим науковим співтовариством.

ЗК7. Здатність розкривати евристичний потенціал сучасного людинознавства; розуміти ідеї філософії освіти з урахуванням глобалізаційних процесів; узагальнювати досвід теоретичної рефлексії щодо актуальних освітніх проблем і ситуацій.

ЗК8. Здатність розуміти загальносвітовий і національний контексти розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісні смисли та пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні та враховувати їх у практичній діяльності.

ЗК10. Здатність виявляти прогресивні освітні ідеї світової та вітчизняної педагогічної спадщини, порівнювати, виокремлювати цінні доробки дослідників, аналізувати їх і творчо використовувати у професійній діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК11. Уміння проводити історико-педагогічний аналіз джерельної бази досліджуваної проблеми, переосмислювати знання й досвід, представлені в історико-педагогічному та компаративному дискурсі, застосовувати їх у власному науково-педагогічному дослідженні, визначати перспективи творчого використання.

СК12. Здатність популяризувати кращі здобутки педагогічної теорії й практики українського та інших народів, застосовувати їх у професійній діяльності.

СК13. Здатність планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного науково-педагогічного дослідження з логічним дотриманням відповідних наукових підходів і принципів академічної доброчесності.

СК14. Інтегровані знання з історії педагогіки, порівняльної педагогіки, інноватики в галузі освіти, методології науково-педагогічного дослідження.

СК15. Здатність розв'язувати складні комплексні проблеми в дослідницькій, інноваційній видах діяльності на засадах професійної етики; володіти вміннями розробляти наукові, освітні, грантові проекти.

СК17. Здатність критично аналізувати, самостійно та вільно орієнтуватися в змісті педагогічної інноватики, сучасних освітніх технологій, застосовувати досягнення в науковій та проєктній діяльності й педагогічній практиці.

СК22. Здатність відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, грамотно вибудовувати власні наукові та методичні тексти.

У результатів засвоєння освітньої компоненти здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти досягне наступних **програмних результатів навчання**, визначених освітньо-науковою програмою:

ПРН1 – мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогіки і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з педагогіки, отримання нових знань та здійснення інновацій;

ПРН3 – ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної педагогіки, історії світової та вітчизняної педагогічної думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій педагогічній освіті;

ПРН8 – розробляти та досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у педагогічній галузі й з дотичних міждисциплінарних напрямів;

ПРН10 – здійснювати прогноз розвитку вищої освіти в Україні та за її межами на основі аналізу сучасного стану та трансформаційних змін.

Окрім того, після завершення навчання здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти буде

знати:

- базові поняття, принципи, положення державотворчих документів щодо розвитку педагогічної освіти;
- сучасні методологічні підходи, принципи, тенденції розвитку педагогічної освіти;
- головні структурні елементи педагогічної освіти України та інших країн;
- педагогіку вищої школи, історію педагогіки та порівняльної педагогіки з вивчення особливостей розвитку педагогічної освіти в Україні та провідних країнах світу;
- загальні та провідні тенденції розвитку вітчизняної педагогічної освіти у порівнянні з підготовкою педагога у провідних країнах світу;

вміти

- аналізувати сучасні філософські течії та враховувати їхній вплив на формування педагогічних компетентностей;
- аналізувати головні підходи до підготовки майбутнього педагога: системний, гуманістичний, культурологічний, синергетичний, компетентнісний, технологічний.
- виокремлювати загальні та провідні тенденції розвитку вітчизняної педагогічної освіти та інших країн світу;
- аналізувати стратегії підготовки педагога в Україні та інших країн світу
- створювати модель підготовки майбутнього педагога.

З комунікації:

- дискутувати з проблем становлення сучасної системи педагогічної освіти в Україні та провідних країнах світу;
- співпрацювати в контексті загальнонаукових досліджень тенденцій розвитку педагогічної освіти, стратегій підготовки педагогів в умовах євроінтеграційних процесів.

З автономії та відповідальності:

- науково коректно оцінювати та порівнювати становлення педагогічної освіти у різних країнах;
- популяризувати освітні дослідження, пов'язані з розвитком педагогічної освіти та стратегіями підготовки педагога в провідних країнах світу;
- популяризувати освітні дослідження, спрямовані на глобальні виклики.

2. Програма освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Становлення педагогічної освіти в Україні та світі.

Тема 1. Законодавчі документи про освіту України. Реформування вищої освіти в контексті змін у професійній підготовці педагогічних кадрів (2 год.).

Законодавчі документи як орієнтири розвитку вищої освіти України. Закон України “Про вищу освіту”, “Стратегія розвитку національної системи освіти”, “Національна рамка кваліфікацій”, Закон України “Про освіту”. Введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців. Забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин. Сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні. Налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці. Завдання подальшого розвитку вищої освіти України в контексті розв’язання завдань Болонського процесу. Закон України “Про повну загальну середню освіту” (2020 р.).

Міжнародна стандартна класифікація знань (ISCO-88 МСКЗ), Міжнародна стандартна класифікація освіти (ISCED-97 МСКО), Міжнародний стандарт якості (ISO 9000) та вимоги, критерії та стандарти, які узгодили країни-учасниці Болонського процесу. Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС) та її ключові документи (“Аплікаційна форма студента”, “Угода про навчання”, “Угода про практичну підготовку та зобов’язання про якість”, “Академічна довідка”, “Додаток до диплома європейського зразка”). Реформування педагогічної освіти. Реформа Нової української школи, розроблення нових Державних стандартів початкової та базової освіти (для 5–9-х класів). Закон України “Про повну загальну середню освіту” (2020 р.).

Аналіз даних Держстату за 2019/2020 н. р. Щодо кількості кількість закладів освіти всіх рівнів; педагогічних, науково-педагогічних працівників в динаміці (2014/2015–2019/2020 н. рр.); потреби у підготовці педагогічних працівників. Прогноз потреби у педагогічних працівниках на національному та регіональних офіційних ринках праці за результатами за результатами “Моніторингу забезпечення педагогічними працівниками закладів освіти України: методологічні підходи до прогнозування”. Сучасні освітні тренди та напрями розвитку освіти до 2030 р.

Тема 2. Принципи, структура, закономірності розвитку, завдання української педагогічної освіти (2 год.).

Визначення педагогічної освіти у державотворчих документах. Принципи педагогічної освіти: *фундаменталізації, демократизації, гуманізації, гуманітаризації, диференціації, індивідуалізації та етнізації*. Мета та завдання педагогічної освіти. Система педагогічної освіти України та її складові: *педагогічні коледжі, педагогічні університети, класичні університети та інші вищі заклади освіти* за умови виконання ними вимог галузевих стандартів вищої педагогічної освіти. Напрями підготовки і спеціальності, за якими здійснюється підготовка педагогічних працівників. Зміст педагогічної освіти та особливості організація навчального процесу. Здійснення післядипломної педагогічної освіти педагогічних і науково-педагогічних працівників через *перепідготовку, спеціалізацію, підвищення кваліфікації та стажування*. Особливості організації післядипломної педагогічної освіти. Головні засади формування контингенту студентів педагогічних спеціальностей.

Аналіз поняття “тенденція” у соціології та педагогіці в контексті класифікації освітніх тенденцій.

Тема 3. Становлення педагогічної освіти України. Ретроспективний аналіз (2 год.).

Становлення вищої педагогічної освіти в Україні. Періодизація. Основні напрями реформ трьох університетів – Празького, Віденського та Львівського щодо проблем підготовки професійних учительських кадрів. Проведення шкільної реформи та створення педагогічних інститутів. Програма розвитку національної школи та підготовки педагогічних кадрів. Заснування Педагогічної академії в Києві (для підготовки вчителів українознавства); Українського державного університету (у Кам’янці на Поділлі); Українського відділення Київського вищого

педагогічного інституту Фребелівського товариства (першим директором якого була С.Ф. Русова); товариства “Просвіта”. Впровадження інституту народної освіти (ІНО) як нової форми вищого навчального закладу, що здійснювала підготовку працівників освіти для всіх галузей освітньо-виховної роботи. Створення педагогічних та вчительських інститутів, докваліфікаційна підготовка, перепідготовка і підготовка нових кадрів. Відбудова і розвиток вищої педагогічної освіти України у повоєнні роки. Модернізація вищої педагогічної освіти у ХХ ст.

Довготермінові стратегії забезпечення сталого розвитку та удосконалення системи вищої освіти України. Стратегії розвитку провідних університетів України в контексті розвитку педагогічної освіти. Ступенева освіта в Україні. Професійна підготовка магістрів у вищих закладах освіти. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, (2014 р.).

Тема 4-5. Філософські засади професійної підготовки педагогів (4 год.). Вплив сучасних філософських течій на розвиток педагогічної освіти. Політичні, економічні, соціальні та педагогічні чинники розвитку педагогічної освіти. Вітчизняні теорії змісту освіти. Вплив зарубіжних теорій на формування змісту вітчизняної освіти.

Теоретико-методологічні засади підготовки педагогів. Вплив філософських, педагогічних і психологічних напрямів на формування освіти: *біхевіоризму, прогресивізму, гуманізму, постмодернізму і конструктивізму*. Діяльність викладача вищої школи в контексті сучасної філософії освіти. Цінності викладача вищої школи у контексті сучасної філософії освіти. Організація навчання як когнітивного процесу: набуття власного досвіду, опора на попередній досвід студента, організація контекстуального, ситуативного навчання, орієнтація на зону найближчого розвитку особистості, міжособистісна взаємодія викладача й студентів, конструювання студентами власних знань, усвідомленого вироблення умінь, навичок. Ролі, які виконує викладач відповідно до педагогічного керівництва й активності студентів, міри втручання у навчальний процес і зростання самостійності студентів.

Тема 6. Роль філософії людиноцентризму у формуванні суб’єктно-суб’єктного середовища вищих закладів освіти (2 год.).

Філософія освіти в контексті національної освіти. Розвиток філософії освіти як специфічного, своєрідного типу осмислення процесів навчання і виховання. Головні завдання філософії освіти. Традиційна, раціоналістична та гуманістична концепції освітнього розвитку. Людина, яка навчається – центр гуманістичної філософсько-педагогічної й психологічної думки, вища цінність освітнього процесу. Людиноцентризм – стратегія національної освіти. Підготовка високопрофесійних педагогічних та науково-педагогічних працівників як надзавдання для педагога у добу філософії людиноцентризму. Значення людиноцентризму, особистісної педагогіки у реформуванні педагогічної освіти. Доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. Активізація гуманістичних тенденцій у світі, як стратегія розвитку національної освіти. Психолого-педагогічні, антропологічні, соціально-політичні підходи до визначення цього явища.

Тема 7. Педагогічна освіта як система. Системи вищої освіти провідних країн світу (2 год.).

Системний підхід в освіті як загальна методологія досліджень. “Система” як головне поняття системного підходу, підходи до визначення у педагогічній літературі. Системи вищої освіти та особливості підготовки педагогів у провідних країнах світу. Система педагогічної освіти США. Болл університет (штат Індіана), Північний Іллінойський університет (штат Іллінойс), Мічиганський університет (штат Мічиган), університет у Філадельфії (штат Пенсільванія) як найбільш відомі постачальники педагогічних кадрів. Особливості системи педагогічної освіти Великої Британії. Система трьох видів педагогічної освіти у Німеччині: вчителів початкової та основної школи, викладачів реальних училищ, викладачів гімназії. Особливості структури базової педагогічної освіти вчителя початкової школи у Франції та її реформа. Система установ педагогічної освіти у Китаї: середні педагогічні училища, короткострокові педагогічні коледжі, педагогічні вищі (університети та спеціалізовані заклади). Система педагогічної освіти Японії.

Системи вищої освіти у країнах Чорноморського регіону. Європейський вимір в освіті контексті формування країнами *Чорноморського економічного співтовариства* власної стратегії відновлення національної системи освіти. Особливості системи вищої освіти у Республіці Грузія. Система вищої освіти в Республіці Молдова та її внутрішні проблеми. Тенденції системи вищої освіти в Республіці Вірменія. Реформування системи вищої освіти Туреччини. Система вищої освіти Республіки Албанія та її внутрішні проблеми.

Тема 8. Впровадження європейських тенденцій в педагогічну освіту України (2 год.).

Загальні тенденції, які характерні для країн ЄС та України впродовж усіх етапів розвитку вищої освіти, з розвитком єдиного освітнього процесу. Спільні загальні тенденції такі: гармонізація структури і узгодження усіх складових системи вищої освіти відповідно до Постанов ЄС, Болонської реформи та Законів Про освіту, Положень тощо; введення ступеневої освіти, розробка та введення нових Стандартів і програм підготовки вчителів; зорієнтованість діяльності вищих навчальних закладів на задоволення потреб ринку праці і вимог сучасного суспільства європейських країн.

Провідні тенденції як визначальні на певному етапі розвитку вищої освіти та характеризуються стабільністю й стійкістю впродовж цього етапу, але не виявляються на наступних історичних етапах.

Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти під впливом Болонського процесу: уведення трьох циклів навчання; запровадження кредитно-модульної системи; сприяння європейській співпраці щодо забезпечення якості освіти; сприяння мобільності студентів, викладачів, науковців, адміністраторів в європейському регіоні; забезпечення працевлаштування випускників; забезпечення привабливості та конкурентоспроможності; сприяння розвитку європейських поглядів на вищу освіту.

Тенденції, що сформовані як виклики XXI ст. соціальним і економічним потребам розвитку країни, запитам особистості, суспільства, держави: модернізація системи освіти; впровадження європейських освітніх стандартів у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів України та способи їх адаптації. Відмінності в системі вищої освіти України від європейських освітніх стандартів: система ступеневої підготовки фахівців, система організації навчального процесу.

Змістовий модуль 2. Сучасні методологічні та технологічні підходи у процесі професійної підготовки майбутнього педагога.

Тема 9. Головні напрями професійної підготовки педагога у сучасних дослідженнях (2 год.).

Визначення поняття “професійна підготовка” у психолого-педагогічній літературі. Зв’язок професійної підготовки магістрів з педагогічною освітою як багатофункціональний, відкритий, самостійний, своєрідний цикл педагогічної освіти. Функції, мета, зміст, форми та методи педагогічної підготовки магістрів, функціонування шляхом реалізації складних організаційних та змістово-процесуальних зв’язків.

Вивчення особливостей підготовки педагога у науковій літературі. Головні напрями професійної підготовки педагога: системний підхід, синергетичний підхід, діяльнісний підхід, праксеологічний підхід, гуманістичний підхід; культурологічний підхід. Методологічний, теоретичний, практичний концепти дослідження.

Тема 10. Синергетичний підхід у педагогічній освіті (2 год.).

Наукові підходи до визначення поняття “синергетика”. Обґрунтування взаємозв’язку системного та синергетичного підходів. Аналіз педагогічних систем в *термінах синергетичної теорії самоорганізації*. Впровадження синергетичного підходу до організації освітнього процесу. Синергетична модель розвитку освіти.

Вплив методології синергетики на процес навчання. “Студент”, «викладач», їхній взаємозв’язок як системи, що самоорганізуються відповідно до синергетичного підходу у педагогіці.

Характеристика синергетичного підходу до організації навчально-виховного процесу на рівні взаємовідносин студента і викладача. Наслідки впровадження синергетичного підходу до організації освітнього процесу. Використання синергетичного підходу в практичній діяльності для збагачення навчально-виховного процесу *діалоговими засобами* і методами освітньо-педагогічної взаємодії.

Тема 11. Компетентнісний підхід як парадигма розвитку педагогічної освіти (2 год.).

Визначення понять “компетентнісна освіта”, “компетентнісний підхід” у науковій літературі. Упровадження компетентнісного підходу для кардинальних змін у системі оцінювання рівня навчальних досягнень учнів/студентів. Взаємозв’язок “компетентність” та “компетенція”. Виокремлення особливостей та етапів формування компетенцій, *СВЕ-підхода (competence-based education)* в освіті. Модель “*компетентного робітника*” в американській соціальній науці з універсальним набором індивідуально-психологічних рис спеціаліста: самостійність, комунікабельність, схильність до саморозвитку (Д. Мерилл, Д. Юл, І. Стевік, М. Скілбек). Етапи становлення компетентнісного підходу в освіті. Компетентнісний підхід в освіті як спосіб досягнення нової якісної освіти. Виокремлення компетенцій європейців у Лісабонській конвенції. “Концепція модернізації змісту загальної освіти на період до 2010 року”, “Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки”. Дослідження проблем впровадження компетентнісного підходу у програмі DeSeCo – Definition and selection of competencies: theoretical and conceptual foundations – “Визначення і вибір компетенцій: теоретичні та концептуальні засади”. Основні напрями реалізації компетентнісного підходу: спрямованість на гуманізацію освітнього процесу; міждисциплінарність та інтегративність; змістово-технологічна наступність навчання і виховання студентів; діагностичність. Компетентності та їхня класифікація в освітніх програмах підготовки магістрів-педагогів в провідних університетах Європи. Класифікація компетентностей в освітніх програмах підготовки магістрів-педагогів у вищій школі України.

Тема 12. Технологічний підхід в процесі професійної підготовки педагога (2 год.).

Дослідження проблеми впровадження інноваційних технологій в освіту у педагогічній науці. Вплив Програми технологічного розвитку Євросоюзу на українську освіту. Особливості проєктів “Інтернет для шкіл” та “Навчання в інформаційному суспільстві”. Освіта в інформаційному суспільстві: *інформаційні ресурси, нові інформаційні технології, інформатизація*. Найважливіші задачі інформатизації освіти. Критерії готовності педагога до застосування ІКТ: *мотиваційно-цільовий, діяльнісно-комунікативний, рефлексивний та когнітивно-гностичний*. Аналіз результатів дослідження з впровадження ІКТ в університетах країн Вишеградської групи та України (2013-2015 рр.). Створення “*комп’ютерної методології навчання*” для застосування в навчальному процесі комп’ютерного моделювання навчально-пізнавальної діяльності, методів: інформування, програмування навчальної діяльності, тестування, проєктів, асоціативного методу, ігрового методу активного навчання, методу “непоставлених питань”. Характеристика програмних засобів забезпечення інформатизації освіти в країнах ЄС: електронні навчальні посібники та підручники; довідники та енциклопедії; програми для перевірки знань і тренажери; допоміжні програмні засоби для забезпечення математичної обробки результатів навчальних досліджень та експериментів; прикладні програми загального призначення; засоби мультимедіа.

Тема 13. Дистанційне навчання та його особливості в освіті ЗВО України та провідних європейських університетах (2 год.).

Особливості дистанційного навчання в освітніх закладах України. Етапи розвитку дистанційної освіти в Україні. Закон України “Про національну програму інформатизації” (1999), “Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні” (2000). Організаційна структура системи дистанційної освіти України.

Особливості дистанційної форми навчання: гнучкість, модульність, паралельність, віддаленість, асинхронність, масовість.

Тема 14. Орієнтація на неперервну освіту у системі підготовки вчителя (2 год.).

Неперервна освіта та її сутність. Концепція неперервної освіти, цілісності освіти, освіти впродовж всього життя у ХХІ ст. Поняття “неперервна освіта” як філософсько-педагогічна категорія.

Проект програми народної освіти, Ж. Кондорсе як ідея безперервної освіти. Неперервна освіта як парадигма науково-педагогічного мислення. Розробка теоретичних основ “неперервної освіти” (П. Ленгранд, Е. Фор, Р. Даве, Х. Гуммель, М. Д. Каряєлі, Ф. Кумбс, Г. Коптаж). Доповідь комісії ЮНЕСКО під керівництвом Е. Фора на тему “Вчитися, щоб бути” (1972 р.).

Акцент теорії і практики неперервної освіти на освіту дорослих за межами базової освіти, а саме: набуття і підвищення професійної кваліфікації; перепідготовку внаслідок зміни професій; адаптацію до мінливих соціальних умов; дозвілєву освіту. Провідні принципи та координація з питань неперервної освіти. Чинники неперервної освіти: “вертикальна інтеграція”, “горизонтальна інтеграція”. Функції неперервної освіти: компенсуючі, адаптивні, розвивальні (акмеологічні).

Тема 15-16. Стратегії професійного розвитку вчителів у провідних країнах Світу (4 год.).

Моделі підготовки вчителя в провідних країнах Європи. Резолюція № 1 Ради Європи “Про нові завдання вчителів та їхню підготовку”. Підготовка педагога для об’єднаної Європи. Формування освітнього середовища для розвитку педагогічних компетентностей: впровадження сучасних інформаційних технологій, проектування нового змісту освіти, розроблення інноваційних технологій розвитку професійних компетенцій, вирішення завдань вимірювання якості освіти в інноваційних умовах та зміна традиційної ролі викладача на тьюторську. Розширення програми практик, міжнародні стажування педагогів, програми мобільності. Закон “Про педагогічних працівників” (2009): систематичний професійний розвиток вчителів, атестація, кар’єрні ступені, вимоги до покращення підготовки і становища вчителів. Спільні проблеми підготовки вчителів в Європі та в Україні.

Реалізація “Європейського виміру” в навчальних програмах підготовки вчителів: внесення вивчення європейської специфіки у зміст окремих дисциплін навчального плану; визнання необхідності забезпечення реалізації рішень Болонського процесу та релевантних стандартів якості освіти; розробка навчальних курсів, що надають змогу отримання кваліфікації «учитель» у декількох країнах; участь в європейських проектах і можливостях забезпечення мобільності студентів; заключення міждержавних та міжуніверситетських угод; законодавче забезпечення вивчення іноземних мов; підготовка до використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі навчання (ІКТ).

Професійно-педагогічна підготовка майбутнього педагога в магістратурі/докторантурі.

3. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с. р.		л	п	ла б.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Назва												
Тема 1. Законодавчі документи про освіту України. Реформування вищої освіти в контексті змін у	3	2				1	3	2				1

професійній підготовці педагогічних кадрів												
Тема 2. Принципи, структура, закономірності розвитку, завдання української педагогічної освіти	4	2				2	2					2
Тема 3. Становлення педагогічної освіти України. Ретроспективний аналіз	2	2				2	2					2
Тема 4-5 Філософські засади професійної підготовки педагогів	8	4				2	4	2				4
Тема 6. Роль філософії людиноцентризму у формуванні суб'єктно-суб'єктного середовища вищих закладів освіти	2					2						2
Тема 7. Педагогічна освіта як система. Системи вищої освіти провідних країн світу.	22	2				15	22	2				20
Тема 8. Впровадження європейських тенденцій в педагогічну освіту України	2	2				5	10		2			8
Разом за змістовим модулем 1	45	16				29	45	6				39
Змістовий модуль 2. Сучасні методологічні та технологічні підходи у процесі професійної підготовки майбутнього педагога												
Тема 9. Головні напрями професійної підготовки педагога у сучасних дослідженнях	4	2				2	3	2				2
Тема 10. Синергетичний підхід у педагогічній освіті	2	2				2	2					2
Тема 11. Компетентнісний підхід як парадигма розвитку педагогічної освіти	4	2				2	4	2				2
Тема 12. Технологічний підхід в процесі професійної підготовки педагога.	7	2				3	15	2				13
Тема 13. Дистанційне навчання та його	7	2				5	10					10

особливості в освіті ЗВО України та провідних європейських університетах											
Тема 14. Орієнтація на неперервну освіту у системі підготовки вчителя	7	2				5					
Тема 15-16. Стратегії професійного розвитку вчителів у провідних країнах світу	14	4				10	10				10
Разом за змістовим модулем 2	45	16				29	45	6			39
Усього годин	90	32				58	90	12			78

6. Теми практичних занять

не передбачено

7. Теми лабораторних занять

не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавчі документи про освіту України. Реформування вищої освіти в контексті змін у професійній підготовці педагогічних кадрів	1
2.	Принципи, структура, закономірності розвитку, завдання української педагогічної освіти	2
3	Становлення педагогічної освіти України. Ретроспективний аналіз	2
4-5	Філософські засади професійної підготовки педагогів	2
6.	Роль філософії людиноцентризму у формуванні суб'єктно-суб'єктного середовища вищих закладів освіти	2
7	Педагогічна освіта як система. Системи вищої освіти провідних країн світу.	15
8	Впровадження європейських тенденцій в педагогічну освіту України	5
9	Головні напрями професійної підготовки педагога у сучасних дослідженнях	2
10	Синергетичний підхід у педагогічній освіті	2
11	Компетентнісний підхід як парадигма розвитку педагогічної освіти	2
12	Технологічний підхід в процесі професійної підготовки педагога.	3
13	Дистанційне навчання та його особливості в освіті ЗВО України та провідних європейських університетах	5
14	Орієнтація на неперервну освіту у системі підготовки вчителя	5
15-16	Стратегії професійного розвитку вчителів у провідних країнах світу	10
	Разом	58

1. Підготувати презентацію системи вищої педагогічної освіти однієї з країн ЄС.

2. Розробити модель педагогічної освіти бакалавра/магістра.

* **Вимоги до виконання завдань самостійної роботи** представлено у Методичних рекомендаціях для виконання самостійної роботи з освітньої компоненти “Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти”.

9. Індивідуальні завдання *не передбачено*

10. Методи навчання

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН1 – мати передові концептуальні та методологічні знання з педагогіки і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з педагогіки, отримання нових знань та здійснення інновацій;	Лекція, пояснення, розповідь; дискусії таблиці, схеми, презентації; метод проєктів, метод портфоліо; використання технологій дистанційного навчання, система електронного навчання Teams	Виконання індивідуальних завдань, самоконтроль; захист проєктів; іспит (підсумковий контроль)
ПРН3 – ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної педагогіки, історії світової та вітчизняної педагогічної думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій педагогічній освіті;	Лекція, пояснення, розповідь; дискусії: “мозковий штурм”, метод портфоліо, презентації; метод проєктів, самостійна робота, таблиці, схеми	Виконання індивідуальних завдань, самоконтроль; захист проєктів; іспит (підсумковий контроль)
ПРН8 – розробляти та досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у педагогічній галузі й з дотичних міждисциплінарних напрямів;	Застосування електронних технологій та графічного дизайну для презентації результатів проєкту, виконання індивідуальних завдань, дискусії, “мозковий штурм”, метод проєктів, метод портфоліо; таблиці, схеми; самостійна робота	Захист проєктів; оцінювання презентацій проєктів, самоконтроль; іспит (підсумковий контроль)
ПРН10 – здійснювати прогноз розвитку вищої освіти в Україні та за її межами на основі аналізу сучасного стану та трансформаційних змін.	Лекції, мультимедійна презентація; метод проєктів, метод портфоліо; таблиці, схеми, дискусії: “мозковий штурм”; самостійна робота	Виконання індивідуальних завдань, самоконтроль; захист проєктів; іспит (підсумковий контроль)

11. Методи контролю

- *поточний контроль* навчально-пізнавальної діяльності аспірантів під час лекційних занять (доповідь, повідомлення-презентація, участь у дискусіях тощо);
- *перевірка виконання завдань самостійної роботи*;
- *підсумковий контроль* (іспит).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2					50	100	
T1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T1 0	T 11	T 13-14	T 15			T 16
							10								40

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховують за наступним співвідношенням:

- презентація на лекціях: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20
- самостійна робота (проекти): 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30
- іспит: підсумковий тест 50% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 50

Підсумкова максимальна кількість балів 100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70		
E	51-60	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

кількість балів для оцінок “незадовільно” (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

13. Методичне забезпечення

1. Силабус з освітньої компоненти “Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти”, що викладається в межах ОНП “Освітні, педагогічні науки” *третього (освітньо-наукового) рівня*

вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

2. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з освітньої компоненти “Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти”.

для аспірантів 3 курсу факультету педагогічної освіти, спеціальність 011 “Освітні, педагогічні науки”.

3. Схема освітньої компоненти “Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти”.

14. Рекомендована література

Обов'язкова (базова):

1. Дольська О.О. Освітньо-педагогічні напрями в сучасній західно-європейській філософії: навч.-метод. посіб. / О.О. Дольська, О. Гончаренко, О.М. Городиська. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2023. 225 с.
2. Зарубіжна система вищої освіти : навч. посібник / авт.-упоряд. М. І. Гагарін ; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань : ВПЦ “ВІЗАВІ”, 2017. 102 с.
3. Локшина О. І. Етапи розвитку стратегії Європейського Союзу у галузі освіти. URL: www.nbuiv.gov.ua/e-journals/ITZN/em2/content/07loiuet.html. – Назва з екрану (дата звернення: 16.09.2023).
4. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. 2-е вид. К.: Т-во “Знання” України, 2010. 520 с.
5. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика: словник / М. П. Вовк, Ю. В. Грищенко, С. О. Соломаха, Н. О. Філіпчук, С. В. Ходаківська; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2021. 312 с.
6. Постригач Н. Сучасні філософсько-педагогічні концепції розвитку педагогічної освіти в країнах Південної Європи. Науковий вісник ужгородського університету. серія: “Педагогіка. Соціальна робота”. 2017. Вип. 2 (41). URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/18320/1/%D0%A1%D0%A3%D0%A7.pdf>
7. П'ятакова Г. П. Тенденції дидактичної підготовки магістрів філологів в університетах країн Вишеградської групи: монографія. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 496 с.
8. П'ятакова Г. Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти в умовах євроінтеграції. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. Вип 38. Львів, 2023/ – С. 207–217. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/view/118658>.
9. Krajczyńska, E. (2017). Minister of Science Announces Further Changes in Science and Education/ PAP: Science and Science in Poland, URL: <http://scienceinpoland.pap.pl/en/news/news,411120,minister-of-science-announces-more-changes-in-science-and-education.html>
10. Pyatakova, H., Ratushnyak, N. (2018) The preparation peculiarities of the masters of english philology in the European universities in the context of changing language policy. [w:] *Sustainable education as a way of bringing people together – multiple stories from Europe and about/* editors: Vasul Galuzyak, Ryszard Kucha, Anatolij Vykhursch. 29. Spoleczna Akademia Nauk, Łódź. Studia I Monografia № 83. Łódź – Warszawa. – S. 398–414.

Додаткова (допоміжна)

11. Берегова О. А. Міжнародний досвід професійного розвитку педагогічних працівників. *Молодий вчений*. 2017. № 10 (50). – С. 397–401.
12. Глушко О. З. Структурна реформа системи освіти Республіки Польща: основні положення. Педагогічна компаративістика та міжнародна освіта 2020: глобалізований інноваційний простір: матеріали 4-ї міжнародної науково-практичної конференції Київ, 28 трав. 2020 Київ; Біла Церква: Авторитет, 2020. С. 295–297. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2020-295-297>

13. Кучай Т.П. Аналіз підготовки майбутніх учителів до екологічної освіти у Великій Британії та Україні. *Science and Education*. №2. 2017. – С. 126–133.
14. Освіта в незалежній Україні: розвиток та конкурентоспроможність. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН України, ін-т аналітики, 2021. URL: https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Osvita-v-nezalezhnij-Ukraini-19.08.2021_FINAL-1.pdf.
15. Прокопенко А. О. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти України в умовах діджиталізації освіти. *Техніка і наука сьогодні*. № 7(7), 2022. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-7\(7\)-270-281](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-7(7)-270-281).
16. Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник. Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне: Овід, 2012. 352 с.
17. Хоружа Л., Братко М. Модель педагогічної освіти сучасного університету. *Continuing professional education: theory and practice (series: pedagogical sciences) Issue № 3-4*, 2018. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26032/1/lkhoruzha%20mbratko.pdf>
18. Ярова О. Б. Тенденції розвитку початкової освіти в країнах Європейського Союзу. Тенденції сучасної підготовки майбутніх учителів початкової школи. 2019. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-roboty/91-tendentsiyi-suchasnoyi-pidhotovky-maybutnikh-uchyteliv-pochatkovoyi-shkoly/301-tendentsiji-pidgotovki-vchiteliv-pochatkovoji-shkoli-v-krajnakh-evropejskogo-soyuzu>.

Законодавчі документи України про освіту:

1. Концепція організації підготовки магістрів в Україні за спеціальностями та освітніми програмами. URL: <https://pon.org.ua/socialny-zahyst/studentski-pytannja/414-zatverdzheno-koncepciju-organizaciyi-pidgotovki.html>.
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12>.
4. Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір: Наказ МОНУ № 998 від 31.12.2004 р. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/education/average/topic/rozv/knc.doc>.
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № № 2145-VIII. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/list/1>.
6. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2021 р. № 762. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/762-2021-%D0%BF#Text>.

15. Інформаційні ресурси

1. Освітні сайти Інтернет;
2. Фонди бібліотек:
 - бібліотека кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (вул. Туган-Барановського, 7);
 - Львівська обласна педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24);
 - Наукова бібліотека ЛНУ ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);
 - наукова бібліотека імені Василя Стефаника (вул. Стефаника, 2).